

Kiều ngạo đưa đến diệt vong, khiêm nhường dẫn đến ơn cứu độ

(Chúa Nhật 30 TN C: Hc 35:15-22, 2 Tm 4:6-8.16-18, Lc 18:9-14) – Lm.Phạm Quang Sang, CMF

Anh chị em thân mến, các bài đọc Lời Chúa hôm nay mạc khải một chân lý nền tảng của đời sống Kitô hữu: **Thiên Chúa yêu thương người khiêm nhường và chống lại kẻ kiêu ngạo.** Bài đọc I, sách Huấn Ca khẳng định: *“Lời cầu nguyện của người khiêm nhường xuyên thấu tầng mây.”* Thiên Chúa không thiên vị người quyền thế, nhưng lắng nghe tiếng kêu của những tâm hồn biết hạ mình. Bài Tin Mừng minh họa điều đó qua dụ ngôn hai người lên đền thờ cầu nguyện: một người Phariseu kiêu ngạo kẻ công, và một người thu thuế khiêm tốn xin ơn tha thứ. Kết quả, người thu thuế được nên công chính, còn người Phariseu thì không, vì Chúa Giêsu nói: *“Ai tôn mình lên sẽ bị hạ xuống, còn ai hạ mình xuống sẽ được tôn lên.”* Từ các bài đọc, ta nhận ra một quy luật thiêng liêng: **Kiều ngạo đưa đến diệt vong, còn khiêm nhường dẫn tới ơn cứu độ.** Vì ba lý do sau đây:

1. Kiêu ngạo che mờ Thiên Chúa, khiêm nhường giúp ta nhận ra sự thật về chính mình và cậy dựa vào Chúa. Người Phariseu tưởng mình đang cầu nguyện, nhưng thật ra chỉ ca ngợi bản thân: *“Lạy Chúa, con cảm tạ Chúa vì con không như bao người khác...”* Trong lời ấy, Thiên Chúa bị gạt ra ngoài, chỉ còn “cái tôi” phình to trong tự mãn. Cầu nguyện như thế không đưa ta đến gần Chúa, mà chỉ xoay quanh bản thân. Kiêu ngạo là căn bệnh của tâm hồn, khiến ta tưởng mình đủ tốt, đủ mạnh, không cần ơn Chúa. Đó chính là cội nguồn của mọi tội lỗi, từ Adam, Evà cho đến hôm nay. Ngược lại, người thu thuế chỉ cúi đầu dầm ngực: *“Lạy Chúa, xin thương xót con là kẻ tội lỗi.”* Không biện minh, không so sánh, chỉ biết mình nhỏ bé trước Thiên Chúa. Thánh Augustinô nói: *“Cội rễ của mọi nhân đức là khiêm nhường.”* Còn ông bà ta nhắc: *“Khiêm nhường là gốc của đức nhân, kiêu căng là mối của họa.”* Người kiêu ngạo như chiếc bình đã đầy – không còn chỗ cho ân sủng; còn người khiêm nhường như bình rỗng – sẵn sàng đón nhận tình yêu Thiên Chúa. Trong đời sống hôm nay, kiêu ngạo mang nhiều hình thức: trong công việc, ta tự mãn với thành công nên quên ơn; trong gia đình, ta không dám nhận lỗi vì sợ “mất mặt.”; trong đời sống đạo, ta dễ xét đoán người khác *“ít đạo đức hơn mình.”* Chúa mời gọi ta cầu nguyện như người thu thuế: *“Lạy Chúa, mọi điều con có đều là ơn Ngài.”* Khi ta biết hạ mình, chính là lúc Chúa lớn lên trong ta.

2. Kiêu ngạo khép lòng, khiêm nhường mở lòng đón nhận ơn Chúa và yêu thương tha nhân. Thánh Phaolô trong thư gửi Timôthê nói: *“Tôi đã chiến đấu trong cuộc chiến chính nghĩa... nhưng chính Chúa đã phù trợ và ban sức mạnh cho tôi.”* Dù là vị tông đồ vĩ đại, ngài không kể công trạng, nhưng quy mọi vinh quang cho Chúa, nhờ đó trở nên khí cụ quyền năng của Chúa. Người kiêu ngạo thường khép lòng, vì luôn muốn được hơn người, được ca ngợi, được chú ý. Nhưng càng sống như thế, họ càng cô đơn, vì tình yêu không thể lớn lên trong mảnh đất kiêu ngạo. Ngược lại, người khiêm nhường luôn mở lòng, vì họ nhìn thấy điều tốt nơi người khác, biết cảm thông và phục vụ mà không cần đáp trả. Giáo lý dạy: *“Người khiêm nhường nhận biết mình được Thiên Chúa yêu thương và mời gọi yêu thương tha nhân như chính mình được yêu”* (sô 1878). Trong xã hội, người ta thường chạy theo danh vọng, nhưng Chúa Giêsu dạy: *“Ai muốn làm lớn nhất, hãy trở nên người phục vụ mọi người.”* (Mc 9,35). Trong gia đình, người kiêu ngạo thường nói: “Tôi đúng.”; còn người khiêm nhường sẽ nói: “Có thể tôi sai.” Chính lời nói nhỏ ấy lại giữ được hòa khí và bình an lớn. Sống khiêm nhường là để Chúa hành động, để tha nhân được tỏa sáng, và để chính ta được tự do khỏi cái tôi trói buộc.

3. Kiêu ngạo đưa đến hư mất, khiêm nhường đem lại ơn cứu độ. Người Phariseu tưởng mình công chính, nhưng lòng kiêu ngạo khiến ông xa Chúa. Người thu thuế được công chính, không vì công trạng, mà vì lòng sám hối. Thánh Phanxicô Assisi là gương sáng khiêm nhường: ngài từ bỏ mọi của cải, sống nghèo khó với Đức Kitô và nói: *“Người càng khiêm nhường, càng giống Chúa Kitô.”* Sự khiêm nhường ấy làm ngài *“giàu có trong tình yêu và bình an đích thực.”* Giáo lý xác quyết: *“Thiên Chúa tỏ mình cho kẻ khiêm nhường và che giấu với kẻ kiêu ngạo.”* (sô 2540). Thực tế cuộc sống cho thấy: bao người đánh mất chính mình vì kiêu ngạo; bao gia đình tan vỡ vì không ai chịu nhận lỗi. Nhưng cũng có vô số người được Thiên Chúa tôn vinh và người đời ca tụng vì biết sống khiêm tốn. Người kiêu ngạo tưởng mình bay cao, nhưng rơi xuống rất nhanh. Người khiêm nhường bước chậm, nhưng luôn đến đích bình an. Chúa Giêsu nói: *“Không có Thầy, các con chẳng làm gì được.”* Ai sống trong sự thật ấy, người đó đang đi trên con đường cứu độ.

Anh chị em thân mến, Lời Chúa hôm nay là lời cảnh tỉnh: *“Thiên Chúa chống lại kẻ kiêu ngạo, nhưng ban ơn cho người khiêm nhường.”* (Gc 4,6) Kiêu ngạo làm ta xa Chúa, xa người và xa chính mình; còn khiêm nhường đưa ta đến gần Chúa, gần nhau và gần với chân lý. Khiêm nhường là nền tảng của cầu nguyện, là cánh cửa mở ra ơn cứu độ, và là con đường dẫn tới bình an. Ước gì mỗi người chúng ta biết thưa lên như người thu thuế năm xưa: *“Lạy Chúa, xin thương xót con là kẻ tội lỗi.”* (Lc 18,13) Và khi ấy, Chúa cũng sẽ nói với ta: *“Hôm nay, con ra về được nên công chính.”* Amen.